

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.519/2015/4. szám

A Szegedi Ítéltábla Dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd által képviselt **felperes neve felperes székhelye** szám alatti székhelyű **felperes** által – a Dr. Ádám Attila ügyvéd által képviselt **alperes neve, alperes székhelye** szám alatti székhelyű **alperes** ellen általános szerződési feltételek érvénytelensége iránti perében a Szegedi Törvényszék 2015. szeptember 23. napján kelt 11.G.40.023/2015/14. sorszámú ítélete ellen a felperes által 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

A le nem rótt 867.200,- (Nyolcszázhatvanhétezer-kettőszáz) forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére a felperes köteles az államnak külön felhívás szerint.

Kötelezi felperest 15 nap alatt fizessen meg alperesnek 50.000,- (Ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes főtevékenysége máshová nem sorolt felnőtt és egyéb oktatás. Az alperes jogelődje, mint hitelező és a felperes, mint adós között 2008. február 15. napján kölcsön és opciós szerződés jött létre a 13.550.000,- forint bruttó vételárú Volvo XC90D5 Momentum típusú gépjármű A... Kft. szállítótól történő vételének finanszírozására. Az alperes jogelődje által nyújtott kölcsön összege 10.840.000,- forint volt. A felperes vállalta, hogy a kölcsön összegét és a teljes futamidőre számított 3.260.060,- forint összegű kamatot 84 hónap alatt fizeti meg a hitelezőnek. A kölcsön devizanemeként svájci frankot (CHF), referencia kamatlábként 3 havi CHF LIBOR-t kötöttek ki. A törlesztőrészlet összege 167.658,- forint/hó , a szerződéskötés kori irányadó referencia kamatláb 2,755%, a THM 8,32%, az alkalmazott deviza vételi árfolyam 164,35 forint, míg az eladási árfolyam 165,51 forint volt. A szerződés I. pontja szerint a THM megjelölt értéke tájékoztató jellegű és, az a folyósítás napját megelőző banki értéknapon érvényes a **pénzüntézet neve** devizavételi és eladási árfolyamainak figyelembevételével került kiszámításra. A teljes futamidőre kiszámított kamat a szerződéskötés napját megelőző nap irányadó referencia kamatláb alkalmazásával kiszámított kamatösszeg, amely nem tartalmazta a referencia kamatláb változásából adódó kamatlábváltozást és az árfolyam-különbözetet sem. A szerződés tartalmazza, hogy a kölcsön törlesztőrészletei és azok esedékessége a szerződés elválaszthatatlan részét és mellékletét képező értesítőben kerülnek feltüntetésre. A szerződés 5. pontjában a felperes vételi jogot biztosított a hitelezőnek a finanszírozott járműre a szerződésből eredő teljes tartozás megfizetéséig, legfeljebb 5 évig. A szerződés 13. pontja rögzítette, hogy a felperesi adós kijelentette, a szerződés aláírásának időpontjában hatályos általános szerződési feltételek (ÁSZF) egy eredeti példányát átvette, azokat

átolvasva és magára nézve kötelezőnek ismerte el. Az ÁSZF II/2/13. pontja szerint a kölcsön kamata: mértéke (éves %) és jellege (fix vagy változó) a szerződésben kerül rögzítésre. A kamatszámítás során 360 nap minősül egy évnek, a kamatszámítás képlete: $\text{kamat} = \text{tőkeösszeg} \times \text{ügyleti kamat} \times \text{naptári napok száma} / 36000$. Az ÁSZF V/5.1. pontja szabályozta a kölcsön devizanemét, V/5.3. pontja alapján a kölcsön ügyleti kamata pedig: az adós a kölcsön után ügyleti kamat fizetésére köteles. Az ügyleti kamat a referencia kamatláb és a kamatfelár együttes mértéke. A referencia kamatláb CHF-ben megállapított kölcsön, illetve törlesztés esetén a kölcsön folyósításának napját, illetve az esedékességet megelőző banki értéknapon érvényes 3 hónapos LIBOR. A hitelező által felszámított kamatfelár mértéke a szerződésben kerül rögzítésre. Az ÁSZF VI/6.2. pontja alapján a törlesztés devizaneme: ha a szerződésben a kölcsön összege nem forintban kerül megállapításra, akkor – a felek eltérő megállapodásának hiányában – mind a kölcsön folyósítása, mind pedig az adós részéről a törlesztés forintban történik. Az ÁSZF VI/6.3. pontja szerint árfolyamkockázat: nem forintban nyújtott kölcsön esetén az árfolyamváltozásból eredő kockázatot az adós viseli. A hitelező fenntartotta a jogot arra, hogy az adós részére biztosított árfolyamot, illetőleg árfolyamfeltételeket a pénzügyi változások figyelembevételével egyoldalúan módosítsa. Az alkalmazott árfolyam, illetve árfolyamfeltételek megváltozásáról a hitelező előzetesen írásban értesíti. A megváltozott árfolyam, illetve árfolyamfeltétel az értesítést követően kötött szerződésekre alkalmazandó.

A kölcsön- és opciós szerződést a hitelező képviselőjében **munkavállaló 1. neve** és **munkavállaló 2. neve** munkavállalók írták alá, akik nyilatkozatát és eljárását az alperes 2015. július 7. napján írásban is jóváhagyta.

A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a kölcsönszerződés a Ptk. 205. § (2) bekezdése alapján nem jött létre, mert nem felel meg az írásbeliség követelményének. Alperes nem bizonyította, hogy az a hitelező által is érvényesen aláírásra került, másrészt a szerződés rendelkezéseiből nem állapítható meg az ügyleti kamat mértéke. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy nem vált a kölcsönszerződés részévé az ÁSZF VI/6.3. pontja, mert nem kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatról, az árfolyamrészről, mint költségről és arról, hogy a hitelező hogyan képezi a vételi és eladási árfolyamot. Harmadlagosan a kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének megállapítását kérte, mert az ÁSZF VI/6.3. pontja a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése és a 18/1999. Korm.számú rendelet 2.d. pontja alapján tisztességtelen.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A szerződés írásba foglalása megtörtént, az alaki hiányban nem szenved, ügyleti képviselőjében eljáró személyek azt érvényesen aláírhatták. Eshetőlegesen hivatkozott az álképviselő szabályaira, és arra, hogy **munkavállaló 1. neve** és **munkavállaló 2. neve** nyilatkozatát utólag írásban is jóváhagyta. A szerződés 1. pontja a teljes futamidőre számított összegű kamatot tartalmazza. Önmagában az a kölcsönszerződés, amelyben a forint árfolyam kedvezőtlen alakulása növeli, illetve csökkenti a fizetési kötelezettség nagyságát, nem tisztességtelen, még a felperessel kötött devizaalapú szerződés esetén sem. A felperes nem fogyasztó, a kölcsönszerződés pedig nem fogyasztói szerződés. A Ptk. 209/A. § (1) bekezdése szerint a szerződés részévé váló tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja. A felperesnek a Ptk. 236. § (2) bekezdés c.) pontja alapján 2009. február 19. napjáig volt lehetősége arra, hogy a kölcsönszerződést megtámadja. A kifogásolt szerződési feltétel egyébként sem tisztességtelen. Hivatkozott arra is, hogy a megállapítási per indításának Pp. 123. §-ában szabályozott feltételei nem állnak fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolása szerint a felek között létrejött bankkölcsönszerződésre a Ptk. szabályai mellett a Hpt. rendelkezéseit is alkalmazni kellett. Megállapította a Hpt. 2. számú melléklet III/5. pontja, valamint a Ptk. 685. § d.) és e.) pontja

alapján, hogy a felperes nem fogyasztóként kötötte a kölcsönszerződést és az nem minősül fogyasztási szerződésnek sem.

A Kúria 6/2013. PJE határozatának 1. és 2. pontjára hivatkozva rögzítette, hogy a peres felek között létrejött szerződés devizaalapú kölcsönszerződés, melyben a pénztartozás mindkét fél tekintetében devizában került meghatározásra (kirovó pénznem) és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem). Az üzletszabályzat a Ptk. 205/A. § (1) bekezdése alapján általános szerződési feltétel, amely a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerint akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten, vagy ráutaló magatartással elfogadta. A felperes nem vitatta, hogy az üzletszabályzat a szerződés részévé vált, ugyanakkor a szerződés aláírásával írásban is elismerte annak átvételét, azt, hogy az alperes lehetővé tette számára az üzletszabályzat megismerését, ezért az a szerződés részévé vált.

A Ptk. 205/B. § (2) bekezdése szerint külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely szokásos szerződési gyakorlat a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen, vagy valamely korábban, a felek között alkalmazott kikötéstől eltér. Ilyen feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél – külön figyelemfelhívó tájékoztatást követően – kifejezett elfogadja. Az alperes üzletszabályzatának felperes által kifogásolt általános szerződési feltételei megfeleltek a pénzpiacra kialakult üzleti gyakorlatnak, nem tértek el a szokásos szerződéses gyakorlattól, így külön figyelemfelhívó tájékoztatás és kifejezett felperesi elfogadó nyilatkozat nélkül is a szerződés részévé váltak. Ezzel kapcsolatban utalt arra, köztudomású, miszerint a devizaalapú hitelügyletek 2004. évtől a hazai pénzügyi intézmények többségének kölcsön- és hitelkínálatában általánossá váltak, és 2014. nyarán még több, mint 500.000 típusú ilyen jellegű szerződés létezett (Szegedi Ítéltábla Gf.II.30.527/2014/4.).

A keresetlevél mellékleteként csatolt kölcsönszerződésből, mint teljes bizonyítóerejű magánokiratból megállapította, hogy azt a hitelező, az adós és a szállító is cégszerűen aláírta. A kölcsönszerződést a hitelező képviselőjében aláíró személyek képviselői jogosultságát az alperes a csatolt munkaszerződésekkel igazolta. A kölcsönszerződés tehát, figyelemmel a Hpt. 210. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a Ptk. 218. § (1) bekezdésére is, írásban érvényesen létrejött a felek között, az alaki hibában nem szenved.

A Hpt. 210. § (2) bekezdése szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, a díjat és minden egyéb költséget, vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is. Amennyiben a felek a minimális tartalmi elemekben nem állapodnak meg, a szerződés nem jön létre. Nem szükséges, hogy a lakossági fogyasztási kölcsönszerződéshez hasonlóan a kamatok, díjak és költségek mértékét éves, %-os összegben jelöljék meg, elegendő ha a szerződésből a kamat, díj, költség és egyéb feltételek meghatározhatók. A felperes azt kifogásolta, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza egyértelműen az ügyleti kamatot. Az ÁSZF V/5.3. pontjából következik, hogy az ügyleti kamat a referencia kamatlábból és kamatfelárból áll. A referencia kamatláb a szerződésből egyértelműen megállapíthatóan 2,755%. A kamatfelár a szerződésben nem került meghatározásra, azonban tartalmazza a teljes futamidőre számított kamatot, amiből a kölcsön ügyleti kamata a szerződés megkötésének időpontjára vetítve megállapítható, így a kamat meghatározására sor került.

A Ptk. 209/A. § (1) bekezdése alapján az általános szerződési feltételeként a szerződés részévé váló tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja. A megtámadásra vonatkozó Ptk. 236. § (1), (2) bekezdéséből arra a következtetésre jutott, hogy a megtámadás egy éves határideje eltelt, a felperes megtámadási joga elévült, mert részletekben történő teljesítésnél az első teljesítéstől kezdődik a megtámadási határidő. Megjegyezte, az hogy az 1997. évi CLV. törvény alkalmazásában ki minősül fogyasztónak jelen ügy szempontjából nem releváns, mert e tekintetben a Hpt. és a Ptk. szabályait kell alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, abban elsődlegesen annak keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, új eljárásra és új határozat hozatalra utasítását kérte. Továbbra is fenntartotta, a szerződésből az állapítható meg, hogy azt már alperes képviselőjeként az autószalon képviselője írta alá a bank nevében. Alperes e körben hiába csatolná be az autószalon és alperes közötti együttműködési megállapodást. Alperes nem tud aláírási címpéldányt csatolni annak igazolására, hogy akár az együttműködési megállapodás, akár a perbeli szerződés alperes részéről törvényes képviseleti joggal rendelkező vagy arra meghatalmazással rendelkező személy által került aláírásra. Alperes nem igazolta, hogy az általa érvényesen aláírásra került a szerződés, ezért az álképviselőnek vagy megbízás nélküli ügyvivőnek nincs olyan jogi cselekménye, amelyet a képviselt személy jóváhagyásával érvényesíthetne. Továbbra is fenntartotta, hogy a Hpt. 210. § (2) bekezdésére figyelemmel nem tudta megállapítani az ügyleti kamat mértékét, amely lényeges szerződési feltételnek minősül, ezért a szerződés a Ptk. 205. § (2) bekezdése alapján nem jött létre. Fenntartotta azt is, hogy nem vált a szerződés részévé az ÁSZF VI/6.3. pontja, mert nem kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatról, mely devizaalapú szerződés lényeges és a szokásostól eltérő eleme. Alperes nem tájékoztatta arról, hogyan képezi a vételi és eladási árfolyamot, és arról sem, milyen mértékű kockázatot jelent az árfolyamváltozás, ezeket ki viseli, és milyen mértékben, valamint, hogy ezek a havi törlesztőrészekbe miként kerülnek beépülésre. Ezért a Ptk. 205. § (2) bekezdése alapján az árfolyamkockázat sem vált a szerződés részévé. Bár a szerződésben van utalás arra, hogy van árfolyamkockázat, azonban az nem tette egyértelművé a kockázatvállalásának tartalmát. Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ában foglalt tájékoztatási kötelezettségét is megsértette, mert nem hívta fel alperest annak igazolására, hogy szerződési feltételek kialakult gyakorlata megfelel az ÁSZF-nek és így a szerződés részévé váltak. Továbbra is fenntartotta, hogy a kamatláb mértékét sem tartalmazta a szerződés, azt speciális képlet nélkül nem lehet kiszámolni. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság sem számolta ki és határozta meg a kamatot és nem igazolt olyan számítási módot, amelyből a szerződéses kamat megállapítható lenne.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Utalta arra a gyakorlatra, hogy együttműködési megállapodás alapján a kereskedés alkalmazottja meghatalmazott volt, így képviselőként írta alá a szerződést. Amennyiben nem lett volna képviselő, akkor álképviselőnek minősül a Ptk. 221. §-a szerint, ezért a szerződés írásban, érvényesen létrejött. A Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltaknak is minden szempontból megfelel, mert a kamat abszolút összegben meg van határozva a szerződésben, továbbá az egyes költségek és díjak is meghatározásra kerültek. A szerződés 1. pontja egyértelműen tartalmazta a teljes futamidőre számított kamatot, annak összege 3.260.000,- forint, ezért a szerződés és az ÁSZF a felperes által felhívott jogszabályoknak megfelel. A Hpt. 210. § (2) bekezdése nem azt írja elő, hogy a pénzügyi és a kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben a kamatot, díjat és minden egyéb költséget összezszerűen kell meghatározni, hanem arról rendelkezik, hogy ezeket egyértelműen kell meghatározni a szerződésben, mely jelen esetben megtörtént. Az árfolyamkockázat körében utalt a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltakra, mely szerint a tájékoztatási kötelezettségnek nem kellett kiterjednie az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. A kölcsönvevőtől minimálisan elvárható, hogy a szerződéseket alaposan áttanulmányozza és szükség esetén az egyes, általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen, melynek elmulasztása a Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján a felperesi kölcsönbevevő terhére esik.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból helyes jogkövetkeztetésekre jutott, döntésének indokaival az ítéletábra egyetért. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra az alábbiakat emeli ki.

A felek között létrejött, nem fogyasztói és nem fogyasztási kölcsönszerződésre a Ptk. 523. §-ának rendelkezései mellett a Hpt. kógens szabályait kell alkalmazni.

A felperes fellebbezésében továbbra is hivatkozott arra, hogy az alperessel kötött kölcsönszerződés az írásbeliség követelményének nem felel meg és az álképviselő szabályai sem alkalmazhatók.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Hpt. 210. § (1) bekezdése szerint az alperes, mint pénzügyi intézmény pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra, így a perbeli kölcsönszerződést is csak írásban vagy minősített elektronikus aláírással ellátott elektronikus okirat formájában köthetett. Ha a törvény egy megállapodás írásba foglalását kívánja meg, a Ptk. 217. § (1) bekezdése szerint az alaktság megsértésével kötött szerződés semmis. Lényeges ugyanakkor, hogy a Hpt. a szerződés írásba foglalásán túl további megszorító előírást nem tartalmaz, így az írásbeliség, mint alaki követelmény teljesüléséhez elegendő az egyszerű okirati forma, azaz nem érvényességi kellék a szerződés közokiratba (Pp. 195. § (1) bekezdés), vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba (Pp. 196. § (1) bekezdés) foglalása (BDT 2001/496.).

Az aláírás szempontjából az egyszerű okirati forma – ebből következően az írásbeliség – követelményét kielégíti, ha a gazdasági társaság jognyilatkozatát tartalmazó okiratból egyértelműen megállapítható, hogy a képviselő – még ha az aláírása nem is tekinthető cégszerűnek – a szerződést a cég képviseletében eljárva, tehát nem saját nevében írta alá (BDT 2014/3175.).

A régi Ptk. a jogszabályban előírt, vagy a felek megállapodásában kikötött írásbeli alak formai és tartalmi elemeit részletesen nem határozza meg, csupán azt írja elő, hogy legalább a szerződés lényeges tartalmát rögzítse az okirat. Megfelelő iránymutatást ad ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) az ingatlanátruházási szerződések érvényességéről szóló, de más ügyekre is megfelelően alkalmazandó XXV. számú Polgári Elvi Döntése az írásbeli alakról. Eszerint az írásbeliség követelménye szempontjából a szerződés érvényes létrejöttéhez szükséges és egyben elegendő, ha a szerződésről készült okirat tartalmazza a felek személyének megjelölését, a szerződés lényeges tartalmi elemeit, a felek, illetve - amennyiben képviselőjük útján kötnek szerződést (Ptk. 219. § (1) bekezdés) - képviselőjük aláírását. Perbeli esetben ezek a feltételek teljesültek, a jogszabályi követelményeknek megfelelő írásba foglalás megtörtént. A perbeli kölcsönszerződés tartalmazza a szerződő felek megnevezését, a szerződés lényeges tartalmi elemeit, továbbá a felperes, az alperes, valamint a szállító képviselőjének aláírását is.

A perbeli jogvita során abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a szerződéskötéskor az alperes képviseletében eljáró személyek rendelkeztek-e képviseleti joggal, illetve az általuk alkalmazott aláírási forma szenved-e a szerződés érvényességére kiható alaki hibában.

Az írásbeliséghez kötött és képviselő közreműködésével létrejött szerződés a képviselő útján eljáró szerződő fél aláírása szempontjából alakilag érvényes, ha a szerződést tartalmazó okiratból kitűnik, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró személy nem a saját nevében, hanem az okiratban megjelölt szerződő fél nevében és képviseletében jár el. Szükség esetén az aláíró természetes személy képviseleti jogosultságának igazolása során vizsgálendő, hogy a képviselő jogát kitől, milyen formában származtatja, nem szükséges azonban, hogy a képviselő jogosultság keletkezésének láncolata magából a képviselő által kötött szerződést tartalmazó okiratból kiderüljön (BDT 2014/3133.).

Jelen esetben az okiratból megállapítható, hogy a hitelező képviseletében **munkavállaló 1. neve** és **munkavállaló 2. neve** munkavállalók nem a saját nevükben, hanem az alperes képviseletében jártak el. Ennek igazolására a szerződést a nevében aláíró személyekre vonatkozóan alperes munkaszerződéseket csatolt.

Megjegyzzi az ítéletábra, amennyiben nem volna bizonyított, hogy a szerződést az alperes nevében

aláíró természetes személyek rendelkeztek képviselői jogosultsággal, akkor álképviselőnek minősülnének. Álképviselő esetén viszont a képviselt személy utólag is jóváhagyhatja az álképviselő eljárását, ez esetben azt úgy kell tekintetni, mintha az álképviselő szabályszerű meghatalmazással jár volna el (Ptk. 221. § (1) bekezdés, BH 1993/181., BH 1994/501.). Jelen esetben az alperes a nevében eljáró személyek eljárását jóváhagyta, elsőként azzal, hogy a létrejött szerződés alapján teljesített, majd utóbb írásbeli jóváhagyására is sor került. Megjegyzi azt is az ítéletábra, hogy a szerződésnek a felperes által megjelölt alaki hibájára legfeljebb az alperes hivatkozhatna. Az alperes képviselőjében eljáró személy képviselői jogosultságának esetleges hiánya a felperes számára ugyanis semmiféle hátrányt nem jelentett, maga sem hivatkozott arra, hogy alperessel nem kötött volna szerződést vagy azt más tartalommal kötötte volna meg, ha olyan személy járt volna el az alperes képviselőjében, aki rendelkezett képviselői joggal. Tény, hogy az alperes a maga részéről a kölcsönszerződést a szolgáltatás tekintetében teljesítette. Ebből egyértelmű, hogy az alaki hibára történt hivatkozással a felperes azt kívánta elérni, hogy szabaduljon a szerződések alapján őt terhelő kötelezettségek teljesítése alól, ez pedig sérti a rendeltetésszerű és jóhiszemű joggyakorlás Ptk. 4. § (1) és (5) bekezdése szerinti követelményét. A kölcsönszerződés tehát a felperes és az alperes jogelőde között írásban, érvényesen létrejött, az alaki hibában nem szenved.

A felperes fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy a szerződés azért sem jött létre, mert az az ügyleti kamat mértékét nem tartalmazza (Hpt. 210. § (2) bekezdés, Ptk. 205. § (2) bekezdés).

A Hpt. felperes által is helyesen hivatkozott 210. § (2) bekezdése alapján a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, a díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ide értve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is.

Amennyiben a szerződő felek a minimális tartalmi elemekben nem állapodnak meg, a szerződés nem jön létre.

A felperes által sérelmezett ügyleti kamat szempontjából a kölcsönszerződés lehet fix vagy változó kamatozású. Fix kamatozású kölcsönszerződés esetén a kamatláb a szerződés időtartama alatt végig változatlan, ezért az ilyen típusú szerződésben a kamat meghatározásának szokásos – bár nem kizárólagos – módja az éves kamatláb, a tőkeösszeg valahány %-ának megjelölése.

Ezzel szemben a változó kamatozású szerződéses konstrukcióban a felek a kamatszintet általában egy meghatározott változó viszonyítási alaphoz az ún. referencia kamatlábhoz – a perbeli esetben három havi CHF LIBOR – kötik. A megállapodás alapján a kamatszint automatikusan követi a viszonyítási referencia kamat változását. Változó kamat kikötése esetén a szerződéskötéskor nem ismert a felek előtt, hogy a szerződés tartama alatt miként fog változni a referencia kamat és ebből adódóan a teljes futamidőre vonatkozóan változó kamat %-os formában való kifejezése fogalmilag kizárt, legfeljebb a szerződéskötés időpontjában irányadó, azaz az induló kamat mértéke határozható meg ily módon.

Perbeli esetben az egyedi szerződés 1) pontja tartalmazta a referencia kamatláb mértékét 2,755 %-ban, míg az ÁSZF 5.5.3. pontja az ügyleti kamatot akként határozta meg, hogy a referencia kamatból és a kamat felár összegéből tevődik össze.

Mint ahogy arra a fellebbezési ellenkérelmében az alperes helyesen hivatkozott, a Hpt. 210. § (2) bekezdése nem arról rendelkezik, hogy a kamatot, díjat és minden egyéb költséget összegszerűen kell meghatározni, hanem arról, hogy ezeket egyértelműen kell meghatározni a szerződésben, amely meg is történt.

Az ÁSZF V/5.3. pontja meghatározta az ügyleti kamat fogalmát és a referencia kamatláb mértékét (2,755 %), a teljes futamidőre számított kamat 3.260.060,- Ft összegét, ebből következően a kamatfelár a teljes futamidőre kiszámítható. Ezzel teljesült az a bírói gyakorlat szerinti követelmény, hogy a kamatrészt nem %-os mértékben, de kiszámítható módon kell meghatározni a szerződésben

(Kúria Gfv.VII.30.133/2015/4.).

A fellebbezésében harmadrészt arra hivatkozott a felperes, hogy nem vált a szerződés részévé az ÁSZF VI.6.3. pontja, mert nem kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatról, mely a devizalapú szerződés lényeges és a szokásostól eltérő eleme. Sérrelmezte azt is, hogy az árfolyamrésről sem kapott tájékoztatást.

A Kúria 6/2013. számú PJE határozata 1. és 2. pontjai alapján a deviza alapú hitel, kölcsön és pénzügyi lízingszerződések devizaszerződések. A felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozzák meg (kirovó pénznem) és azt mindkét fél forintban köteles teljesíteni (lerovó pénznem). E szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó forint kölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodik el, melyből következően viseli az árfolyamváltozás hatásait, a forint gyengülése az adós fizetési terhének növekedését, míg erősödése a csökkenését eredményezi. A deviza alapú kölcsönszerződés, mint szerződéstípus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik, nem ütközik jogszabályba, nem ütközik nyilvánvalóan a jóerkölcsbe, nem uzsorás szerződés, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra, és nem színlelt szerződés. A szerződési terheknek a szerződés megkötését követő – előre nem látható – egyoldalú eltolódása az érvénytelenség körében nem értékelhető, tekintettel arra, hogy az érvénytelenségi oknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia. A felperes és az adós közötti szerződés az árfolyamkockázatnak az adósra való telepítése miatt ezért nem érvénytelen.

Téves az a felperesi álláspont, mely szerint a kölcsönszerződés semmisségét eredményezi, hogy az alperes nem tájékoztatta őt az árfolyamváltozás lehetőségéről. A Hpt. 203. § (6) bekezdése ugyanis az árfolyamváltozásból eredő kockázatról történő tájékoztatást a lakossági ügyfelek tekintetében írta elő a pénzügyi intézmények számára, a felperes azonban nem minősül lakossági ügyfélnek. Ezen túl, mint arra a Kúria is rámutatott a már hivatkozott 6/2013. PJE határozat 3) pontjához fűzött indokolásában, a tájékoztatási kötelezettség még a lakossági ügyfelek esetében sem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. Kiemelendő továbbá, hogy a nem fogyasztói, illetve fogyasztási szerződésnek nem minősülő hitelügyletek esetén nemcsak a szerződés általános feltételeit meghatározó pénzügyi intézmény (alperes), hanem az adós is (felperes) a gazdasági üzleti élet professzionális részvevőjének tekinthető, akivel szemben fokozott elvárás a szerződés feltételeinek szerződéskötést megelőző gondos áttanulmányozása, a szerződésből eredő kockázatok elemzése. A perbeli kölcsönszerződés esetén az egyedi kölcsönszerződésben rögzített mértékadó devizanem CHF kitétel felismerhetővé tette a gazdasági tevékenysége körében szerződő felperes számára, hogy deviza alapú kölcsönszerződést kötött alperessel, és miután ez a szerződési konstrukció szerződéskötés idején már széles körben alkalmazott volt a pénzügyi piacon, módjában állt tájékozódnia annak lényegéről, az azzal járó előnyökről és az abban rejlő kockázatokról. Emellett az üzletszabályzat rendelkezései alapján is képes lehetett értékelni az árfolyamváltozás ránézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit.

Ugyanakkor a nem fogyasztói deviza alapú kölcsönszerződésekre is igaz, hogy az árfolyamrés alkalmazása tisztességtelen, mert mögötte tényleges pénzváltási tevékenység nincs. A tisztességtelen kikötés azonban a nem fogyasztói szerződésben nem semmis, hanem megtámadható feltétel (Ptk. 209/A. §). Jelen ügyben a felperes a szerződés árfolyamrés alkalmazásáról rendelkező kikötéseit nem támadta meg, ez azonban nem jelenti azt, hogy ezek a kikötések nem tisztességtelenek, csupán érvénytelenségük megállapítására nincs lehetőség ebben a perben. Az elsőfokú bíróság e körben helyesen utalt a Ptk. 236. § (1), illetve (2) bekezdés c) pontjára, mely szerint a megtámadást egy éven belül írásban kell a másik féllel közölni, valamint arra is, hogy a megtámadási határidő a tisztességtelen szerződési feltétel esetén a sérelmet szenvedő fél

teljesítésekor – részletekben történő teljesítésnél az első teljesítéskor –, illetve, ha ő a teljesítéskor kényszerhelyzetben volt, ennek megszűntekor kezdődik (Ptk. 209/A. § (1) bekezdés, 301/A. § (4) bekezdés). Helyesen állapította meg azt is, hogy jelen perben a megtámadás határideje eltelt. Annak azonban nincs akadálya, hogy az alperes kölcsönszerződésből eredő követelésének érvényesítése esetén a különnemű árfolyamok alkalmazásának érvénytelenségére kifogásként hivatkozzon.

Az ítéletábra a fentiek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokai alapján a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelen fellebbezést előterjesztő felperes köteles megfizetni a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdése, 60. §-a a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján.

A másodfokú eljárásban vesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeit, amely jogi képviselőjének munkadíjából áll a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5), valamint (6) bekezdése alapján számított összegben.

Szeged, 2016. március 03. napja

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.. Béri András s.k.. Dobler László s.k.
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő